

De discussie staat onder leiding van H. K. M. Lugtmeijer, die de gehouden inleidingen als volgt samenvat:

mevr. J. Gratama: de herkomst van de Nederlandse douglas is onbekend;

P. A. van den Tweel: het vinden van nog betere herkomsten is niet noodzakelijk;

J. van den Burg: bemesting kan goede diensten bewijzen;

G. Kuipers: meer onderzoek naar de grijze douglas is gewenst;

H. Schoonderwoerd: de bijgroei van de douglas valt tegen;

C. Boon: in de toekomst geringe behoefte aan zwaar hout.

Van der Hoeven begint de discussie met een vraag naar de, door twee inleiders gesignaleerde, bruinverkleuring bij de douglas. Van den Burg heeft daarbij de nadruk gelegd op immissieschade en gebreksverschijnselen, terwijl Kuipers met name vorst als oorzaak aanmerkt. In zijn antwoord onderscheidt Van den Burg twee vormen van bruinverkleuring:

1 een "plukachtige" onregelmatige, rood-bruinverkleuring die o.a. samenhangt met kopergebrek of een wanverhouding van N en K;

2 een min of meer volledige bruinverkleuring als gevolg van droogte.

Kuipers wijst erop dat de door hem gesignaleerde bruinverkleuring voorkomt bij sterk op wind geëxponeerde bomen.

Hierna komt een discussie op gang over het in het Meerjarenplan Bosbouw vermelde beleidsdoel om het douglas-areaal uit te breiden van 16.000 ha naar ca. 55.000 ha in de tweede helft van de volgende eeuw. Volgens Sipkens betekent dit een forse taakstelling voor de Nederlandse bosbouw, waar wij als bosbouwers onze bijdrage aan zullen moeten leveren.

De heer Gerritsen vindt een dergelijke uitbreiding van het areaal alleszins verantwoord, gezien de uitstekende eigenschappen van het douglashout. Hij is het niet eens met de stelling van Boon, dat er in de toekomst minder vraag naar zwaar hout zal gaan ont-

staan. Een van de motieven om zwaar hout te gaan telen, is vervanging van import van bezaagd zwaar hout. Boon is van mening dat door verandering in o.a. lijmen en constructietechnieken met steeds minder zwaardere afmetingen kan worden volstaan.

Volgens Laporte is de gevoeligheid van douglas voor windworp een beperkende factor om tot forse uitbreiding van het areaal te komen. Kuipers is van mening dat door ingrijpen in de opstand vanaf jonge leeftijd, de stabiliteit vergroot kan worden en daardoor de kans op windworp afneemt.

Westra merkt op dat de douglasuitbreiding volgens het MJB ten koste zal gaan van het pinusareaal. Gelet op de relatief arme standplaatsen van het merendeel van de Pinus in ons land en de voorwaarde dat de douglasuitbreiding op optimale groeiplaatsen moet geschieden, heeft hij de nodige bedenkingen ten aanzien van dit beleidsvoornemen. Hij vraagt zich af in welke richting uitbreiding dan wel moet worden gezocht. Boon is van mening dat uitbreiding zal moeten plaatsvinden door omvorming van bestaande bossen op voor douglas geschikte groeiplaatsen.

Vis is van mening dat de in het Meerjarenplan geformuleerde areaalsuitbreiding van de douglas niet tegen te houden is: "het gebeurt als gevolg van natuurlijke verjonging gewoon vanzelf". Als producent wil hij de aanleg van douglas zo goedkoop mogelijk uitvoeren. Naar zijn mening wil Kuipers te veel werken in natuurlijke verjongingen. Kuipers is van mening dat op geschikte plaatsen zonder verwildering, natuurlijke verjonging van douglas weinig problemen oplevert. Op plaatsen waar zware vegetatie de natuurlijke verjonging in de ontwikkeling belemmert, valt aan bijplanten echter niet te ontkomen.

Nas merkt op dat grote verschillen naar voren zijn gekomen tussen het noorden en zuiden van het land. Schoonderwoerd heeft aangetoond dat de groei in noord over het algemeen beter is dan in zuid. Van den Burg heeft gewezen op de klimatologische verschillen en m.n. de droogtegevoeligheid, waarbij Kuipers de grijze douglas als minder droogtegevoelig aanmerkt. Volgens Nas moeten wij ons voor het gebied beneden de grote rivieren uit bedrijfseconomisch oogpunt, nader beraden op het gebruik van de groene douglas. Te-

vens zou landelijk moeten worden aangegeven waar onze goede groeigebieden voor de douglas liggen.

Van Tol vraagt naar de kwaliteitseisen (normen) voor douglashout en de vertaling hiervan naar de teler. De heer Pol antwoordt dat momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van kwaliteitseisen voor douglashout. Hij heeft bezwaar tegen de naam "Dutch Oregon Pine", omdat het inlandse douglashout andere technische eigenschappen heeft dan het geïmporteerde "Oregon Pine". Hij pleit voor de naam "Europees douglashout". Zwakke punten zijn: harszakken en de neiging tot splijtvorming. Als richtlijn voor de praktijk geldt: snoei zo snel mogelijk op, waarmee de kans om in de hoogste klasse te komen het grootst wordt.

Van Goor plaatst enige kanttekeningen bij de stelling van Schoonderwoerd dat de bijgroei van de douglas tegenvalt:

- het uitgangsmateriaal is niet altijd representatief: het betreffen proefvelden met diverse herkomsten;
- de aanleg is destijds niet geheel gegaan volgens

de huidige inzichten en er waren nogal wat aanlegproblemen.

Dit alles heeft grote invloed op de produktie.

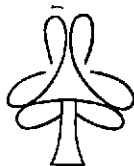
Schoonderwoerd antwoordt dat er in de bijgroei-gevens grote onderlinge verschillen aanwezig zijn en verwacht dat de groei in de tweede generatie beter zal zijn.

Smit heeft als beheerder gedurende lange tijd positieve ervaringen opgedaan met het aanleggen van grootschalige douglasculturen. Hij vraagt zich af of dit alleen maar terug te voeren is tot "blind geluk".

Kuipers wijst erop dat bij bedrijfsvormen waarbij het microklimaat gunstiger is, er voor de aanleg van douglas minder risico's optreden. Wel heeft ook hij de ervaringen dat het soms met grootschalige aanleg lukt.

Discussieleider Lugtmeyer sluit de discussie af met de opmerking, dat het "vuurwerk" is uitgebleven, maar dat niettemin door de inleidingen en de discussie een goed beeld over de douglas is ontstaan.

F. J. Somsen

BOSLAND BV

beheer, advies en uitvoering in bosbouw
Frederikstraat 2a, 6881 SJ Velp Tel. 085 - 640202

Devobo

Groenvoorziening
Bosonderhoud
Boomverzorging
(chirurgie)

- ★ *Planning*
  - ★ *Exploitatie*
  - ★ *Adviezen*
  - ★ *Verhandeling rondhout*
- Wouwermanstraat 22
7412 TK Deventer
Telefoon 05700-10909

**WEBO-
KWEKERIJEN B.V.**

biedt in uitgebreid assortiment

**BOSPLANTSOEN
LAANBOMEN**

zowel LOOF- als NAALDHOUT
in alle afmetingen aan

•
Vraag offerte en bezoek
vrijblijvend onze uitgestrekte
kwekerijen

Wernhoutseweg 121 - Postbus 75
4880 AB Zundert - Tel. 01696-4255*
Telex: 54807